

Bryssel, 12. lokakuuta 2026
(OR. en)

14365/26

POLCOM 367
COMER 143
UD 286
COHOM 138

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	28. syyskuuta 2026
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2026) 509 final
Asia:	KOMISSIION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE tiettyjen sellaisten tavaroiden kaupasta, joita voi käyttää kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon, kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen, annetun asetuksen (EU) 2019/125 31 artiklassa tarkoitettun kidutuksen vastaisen koordinoitiryhmän toiminnasta ja kuulemisista

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2026) 509 final.

Liite: COM(2026) 509 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 28.9.2026
COM(2026) 509 final

KOMISSION KERTOMUS

EUROOPAN PARLAMENTILLE

tietyjen sellaisten tavaroiden kaupasta, joita voi käyttää kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon, kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen, annetun asetuksen (EU) 2019/125 31 artiklassa tarkoitetun kidutuksen vastaisen koordinaatiryhmän toiminnasta ja kuulemisista

1. Johdanto

Asetus (EU) 2019/125 tiettyjen sellaisten tavaroiden kaupasta, joita voi käyttää kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon, kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen¹, jäljempänä 'kidutuksen vastainen asetus', annettiin 16. tammikuuta 2019. Sen 31 artiklan 4 kohdassa komissio veloitetaan toimittamaan Euroopan parlamentille vuosittain kertomus kidutuksen vastaisen koordinoitiryhmän, jäljempänä 'koordinoitiryhmä', toiminnasta, tutkimuksista ja kuulemisista. Kertomuksessa on kiinnitettävä asianmukaista huomiota tarpeeseen olla vahingoittamatta luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden kaupallisia etuja.

Tässä kertomuksessa annetaan tietoa koordinoitiryhmän toiminnasta vuonna 2025.

2. Sääntelykehys

Kidutuksen vastaisen asetuksen tarkoituksena on tiettyjen tavaroiden kauppaa rajoittamalla estää yhtäältä kuolemanrangaistuksen täytäntöönpano ja toisaalta kidutus ja muu julma, epäinhimillinen tai halventava kohtelu tai rankaiseminen EU:n ulkopuolisissa maissa. Siinä erotetaan toisistaan

- tavarat, joita ei käytännössä voi käyttää muuhun tarkoitukseen kuin kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon tai kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen (liite II), ja
- tavarat, joita voidaan käyttää kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen (liite III) tai kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon (liite IV) mutta joilla voi olla myös laillisia käyttötarkoituksia esimerkiksi lainvalvonnassa tai erilaisissa hoidoissa.

Liitteissä II, III ja IV lueteltujen tavaroiden kauppaan sovelletaan tiettyjä rajoituksia. Kidutuksen vastaisessa asetuksessa erityisesti

- i. kielletään sellaisten liitteessä II lueteltujen tavaroiden tuonti EU:hun, vienti EU:sta ja kuljetus EU:n kautta, joita ei käytännössä voi käyttää muuhun tarkoitukseen kuin kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon tai kidutukseen. Siinä kielletään tällaisiin tavaroihin liittyvien välityspalvelujen tarjoaminen ja niihin liittyvän teknisen avun antaminen, mukaan lukien niiden käyttöä koskeva koulutus. Siinä kielletään myös tällaisten tavaroiden mainostaminen painetussa mediassa, internetissä, televisiossa ja radiossa sekä niiden asettaminen esille tai tarjoaminen myytäväksi näyttelyissä tai messuilla;
- ii. edellytetään etukäteen tapauskohtaisesti myönnettävää lupaa sellaisten liitteessä III lueteltujen tavaroiden vientiin, joita voidaan käyttää kidutukseen mutta joilla voi olla muita laillisia käyttötarkoituksia (esim. lainvalvonnassa). Myös tähän luokkaan kuuluviin tavaroihin liittyvän teknisen avun toimittamista tai niihin liittyvien välityspalvelujen tarjoamista varten tarvitaan etukäteen myönnettävä lupa. Liitteeseen III eivät sisälly

¹ EUVL L 30, 31.1.2019, s. 1. Tiettyjen sellaisten tavaroiden kaupasta, joita voi käyttää kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon, kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen, 27 päivänä kesäkuuta 2005 annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1236/2005 (EUVL L 200, 30.7.2005, s. 1) on muutettu moneen kertaan ja se on sittemmin kodifioitu asetukseksi (EU) 2019/125.

- a) asetuksen (EU) N:o 258/2012² soveltamisalaan kuuluvat ampuma-aseet;
 - b) asetuksen (EU) 2021/821³ soveltamisalaan kuuluvat kaksikäyttötuotteet; eivätkä
 - c) tavarat, joihin sovelletaan neuvoston yhteisen kannan 2008/944/YUTP⁴ ehtoja;
- iii. säännellään sellaisten liitteessä IV lueteltujen tavaroiden kauppaa, joita voidaan käyttää kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon (esim. tappavalla ruiskeella) mutta joita voidaan käyttää myös laillisiin hoitotarkoituksiin. Erityinen lupa (unionin yleinen vientilupa) on otettu käyttöön tällaisten tavaroiden viennin valvomiseksi ja sen estämiseksi, että niitä siirretään käytettäväksi henkilöiden teloittamiseen ruiskuttamalla tappava annos, rajoittamatta kuitenkaan niiden kauppaa lääketieteellisiä, eläinlääketieteellisiä tai muita laillisia tarkoituksia varten.

3. Kidutuksen vastaisen koordinoitiryhmän toiminta

Koordinoitiryhmä on perustettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/2134⁵ 15 c artiklalla. Sen tehtävänä on tarkastella kidutuksen vastaisen asetuksen soveltamiseen liittyviä kysymyksiä.

Koordinoitiryhmä toimii foorumina, jolla jäsenvaltioiden asiantuntijat ja komission yksiköt vaihtavat tietoja hallinnollisista käytännöistä sekä käyvät keskustelua kidutuksen vastaisen asetuksen tulkintakysymyksistä, luetteloihin sisältyviä tavaroita koskevista teknisistä kysymyksistä, asetukseen liittyvistä kehityskuluista ja muista mahdollisesti esiin tulevista kysymyksistä. Paremmasta lainsäädännöstä 13. huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen⁶ mukaisesti komissio kuulee koordinoitiryhmää myös delegoituja säädöksiä valmistellessaan.

Koordinoitiryhmä kokoontui vuonna 2025 kahdesti, 12. kesäkuuta ja 11. joulukuuta. Kokoukset järjestettiin virtuaalisesti ja niissä vaihdettiin tietoja useista kidutuksen vastaisen asetuksen täytäntöönpanoa koskevista kysymyksistä, jotka esitetään tiivistetysti jäljempänä.

3.1 Perussäädökseen liittyvät kehityskulut

Asetuksen (EU) 2019/125 24 artiklalla komissiolle siirretään valta antaa 29 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä asetuksen liitteiden muuttamiseksi. Komissio kuuli jäsenvaltioiden asiantuntijoita sekä sidosryhmiä delegoidusta säädöksestä, jolla muutetaan

² Asetus (EU) N:o 258/2012, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2012, kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaista Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimusta täydentävän, ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja laittoman kaupan torjuntaa koskevan lisäpöytäkirjan (YK:n ampuma-asepöytäkirja) 10 artiklan täytäntöönpanosta ja ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden vientiluvasta ja tuonti- ja kauttakuljetusmenettelyistä (EUVL L 94, 30.3.2012, s. 1).

³ Asetus (EU) 2021/821, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, kaksikäyttötuotteiden vientiä, välitystä, teknistä apua, kauttakulkua ja siirtoa koskevan unionin valvontajärjestelmän perustamisesta (uudelleenlaadittu) (EUVL L 206, 11.6.2021, s. 1).

⁴ Neuvoston yhteinen kanta 2008/944/YUTP sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämisestä (EUVL L 335, 13.12.2008, s. 99).

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/2134, annettu 23 päivänä marraskuuta 2016, tiettyjen sellaisten tavaroiden kaupasta, joita voi käyttää kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon, kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1236/2005 muuttamisesta (EUVL L 338, 13.12.2016, s. 1).

⁶ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

kidutuksen vastaisen asetuksen liitteitä II ja III. Kuuleminen oli julkinen, ja se järjestettiin verkossa. Komissio esitti säädösehdotuksen 21. toukokuuta 2025. Delegoidulla säädöksellä laajennetaan liitteiden II ja III soveltamisalaa, jotta voidaan ottaa huomioon kehittyvät kansainväliset turvallisuusmarkkinat ja muutokset lainvalvontalaitteiden käytössä.

Euroopan parlamentti ja neuvosto eivät vastustaneet ehdotusta. Komission delegoitu asetukset (EU) 2025/928⁷ julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* 31. heinäkuuta 2025, ja se tuli voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se oli julkaistu. Delegoidulla säädöksellä reagoidaan siihen, että kidutus ja muu kaltoinkohtelu vapaudenmenetystilanteissa on lisääntymässä eri puolilla maailmaa.

3.2 Kauppaa koskevat tiedot: tietojen ilmoittaminen

Komissio esitti koordinoitiryhmälle kidutuksen vastaisen asetuksen 26 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja vuosikertomuksia koskevan tilannekatsauksen. Komissio muistutti aiemmin käyttöön otetusta toiminnasta, jolla jäsenvaltioiden viranomaisten on tarkoitus ladata raportoitavat tiedot suoraan **Dual Use e-System (DUeS) -kirjastoon** kidutuksen vastaiseen asetukseen liittyvässä moduulissa. Tämän on määrä sujuvoittaa kaikkien jäsenvaltioiden tietojen yhdistämistä. Kerättäviä tietoja ovat etenkin hakemuksesta tehty päätös, tavaralaji, vientimääränpää ja loppukäyttö. Näitä tietoja hyödynnetään edellä mainitussa komission vuosikertomuksessa. Kertomus⁸ esitettiin koordinoitiryhmälle sen hyväksymisen jälkeen. Vuotta 2025 koskevan raportoinnin helpottamiseksi komissio päivitti mallia komission delegoidulla asetuksella (EU) 2025/928 tehtyjen muutosten huomioon ottamiseksi.

3.3 Asetusta (EU) 2019/125 koskeva komission tarkastelukertomus

Kidutuksen vastaisen asetuksen 32 artiklan mukaisesti komissio tarkastelee asetuksen täytäntöönpanoa ja esittää siitä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kattavan täytäntöönpano- ja vaikutustenarviointikertomuksen viiden vuoden välein.

Komissio on esittänyt koordinoitiryhmälle asetuksen (EU) 2019/125 uudelleentarkastelua koskevan, Euroopan parlamentille ja neuvostolle osoitetun toisen kertomuksensa⁹, joka hyväksyttiin 9. joulukuuta 2025. Kertomus kattaa ajanjakson vuodesta 2020 vuoden 2025 puoliväliin.

Komissio ilmoitti, että kertomuksesta on kuultu eri sidosryhmiä, kuten koordinoitiryhmän jäsenenä olevia jäsenvaltioiden asiantuntijoita, komission epävirallista asiantuntijaryhmää sekä kansainvälisiä järjestöjä ja kansalaisjärjestöjä, joilla on asiantuntemusta kidutukseen liittyvästä kaupasta. Komissio kiitti koordinoitiryhmän jäseniä rakentavasta osallistumisesta ja panoksesta uudelleentarkasteluprosessiin.

Komissio tiedotti koordinoitiryhmälle, että kertomuksen päätelmien mukaan kidutuksen vastaisen asetuksen täytäntöönpano on tyydyttävää ja että itse asetukset on edelleen merkityksellinen ja tarkoituksenmukainen. Asetus korjaa edelleen puutteita, joita on havaittu EU:n harjoittamissa ihmisoikeuksiin perustuvissa kaupan valvontatoimissa. Samalla komissio totesi, että asetuksen täytäntöönpanossa on jäsenvaltioiden kesken vaihtelua. Sen vuoksi kertomuksessa ilmoitettiin mahdollisuudesta kartoittaa muita kuin lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, joilla voidaan tukea asetuksen täytäntöönpanoa. Sellaisia ovat esimerkiksi

⁷ EUVL L, 2025/928, 31.7.2025.

⁸ COM(2025) 704 final, 21.11.2025, ja liitteet 1–9.

⁹ COM(2025) 748 final, Bryssel 9.12.2025.

vientilupia koskevat riskinarvioinnit, tarkistuslistojen laatiminen messuja ja näyttelyitä varten ja parhaiden käytäntöjen vaihdon edistäminen jäsenvaltioiden kesken. Lisäksi komissio totesi, että uudelleentarkastelu osoittaa sen, miten tärkeää on seurata asetuksen soveltamisalaan kuuluvien tavaroiden luetteloa jatkuvasti. Seurannan tarkoituksena on pysyä ajan tasalla tekniikan ja markkinoiden kehityksestä. Tältä osin uudelleentarkastelu vahvisti asetuksen, sellaisena kuin se on muutettuna toukokuussa 2025 annetulla komission delegoidulla asetuksella, soveltamisalaan kuuluvien tavaroiden ja palvelujen asianmukaisuuden. Komissio totesi, että asetuksen tunnustetaan olevan urauurtava oikeudellinen kehys. Se aikoo jatkaa yhtenä kidutusvälineiden kaupan vastaisen allianssin puheenjohtajana tukeakseen kidutusvälineiden kaupan vastaisia aloitteita monenvälisellä tasolla.

3.4 Kidutusvälineiden kaupan kieltäminen

Komissio tiedotti koordinoitiryhmälle kidutusvälineiden kaupan kieltämisen etenemisestä maailmanlaajuisesti. Asetus (EU) 2019/125 on edelleen ainoa sitova alueellinen kehys, jolla säännellään sellaisten tavaroiden kauppaa, joita voidaan käyttää kidutukseen tai kuolemanrangaistuksen täytäntöönpanoon.

Komissio tiedotti koordinoitiryhmälle kidutusta käsittelevän YK:n erityisraportoijan tuoreimmasta raportista¹⁰, joka esiteltiin YK:n yleiskokouksen kolmannessa komiteassa 14. lokakuuta 2025. Raportissa suhtaudutaan myönteisesti asetuksen (EU) 2019/125 liitteeseen II tehtyihin muutoksiin, joista monet liittyvät tavaroihin, joiden kieltämistä erityisraportoija oli suositellut edellisessä, vuoden 2023 kertomuksessaan.

Lisäksi 15. lokakuuta 2025 pidetyn YK:n yleiskokouksen kolmannen komitean täysistunnon yhteydessä kansalaisjärjestöt järjestivät oheistapahtuman mahdollisesta kidutusvälineiden kaupan kieltävästä sopimuksesta. Euroopan unioni, Mongolia (= toinen kidutuksen vastaisen kaupan allianssin puheenjohtajista) ja Ranska sponsorivat tapahtumaa. YK:n erityisraportoija nosti EU:n esiin malliesimerkkinä ja vetosi yhdessä kansalaisjärjestöjen kanssa maailmanlaajuisen oikeudellisesti sitovan välineen puolesta.

Komissio raportoi myös YK:n yleiskokouksen kolmen vuoden välein esittämästä päätöslauselmasta, joka koskee kidutusta ja muuta julmaa, epäinhimillistä tai halventavaa kohtelua tai rankaisemista¹¹. Päätöslauselman 23 artikla koskee sellaisten tavaroiden ja teknologioiden kaupan kieltoa, joita ei käytännössä voi käyttää muuhun tarkoitukseen kuin kidutukseen ja muuhun julmaan, epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun tai rankaisemiseen. Kolmas komitea on perinteisesti hyväksynyt päätöslauselman yksimielisesti, mutta 20. marraskuuta 2025 järjestetyssä istunnossa kolme maata äänesti sitä vastaan. Lopuksi komissio tiedotti koordinoitiryhmälle kidutusvälineiden kaupan vastaisen allianssin tulevista toimista.

¹⁰ <https://docs.un.org/en/A/80/137>.

¹¹ <https://digitallibrary.un.org/record/4092657?v=pdf>.